

Muistio

Landes Sonja (VNK)

13.3.2024

EU/17/2024

EU/17/2024-VNK-12

Eurooppa-neuvosto 21.-22. maaliskuuta 2024

Ukrainan osalta Suomi pitää tärkeänä, että EU jatkaa vahvaa, tehokasta ja yhtenäistä vastaamista Venäjän sotilaalliseen hyökkäykseen Ukrainaaan. Suomi korostaa, että EU:n vahvaa poliittista, taloudellista ja sotilaallista tukea Ukrainalle sekä humanitaarista apua Ukrainaan tulee jatkaa ja lisätä. EU:n tulee edelleen johdonmukaisesti lisätä pakotteita Venäjää kohtaan Venäjän aggression jatkuessa.

Suomi katsoo, että komission ja korkean edustajan tulisi kiireellisesti valmistella ehdotukset, jotka määrittelisivät tavan, jolla pysäytettynä olevista Venäjän keskuspankkivaroista kertyviä tuottoja voitaisiin ohjata Ukrainan jälleerakennuksen tukemiseksi. Suomi on avoin tarkastelemaan näiden varojen käyttöä myös Ukrainan sotilaalliseen tukemiseen.

Suomi katsoo, että Venäjän aggressio ja muuttunut turvallisuusympäristö edellyttävät EU:lta pitkän aikavälin toimia turvallisuuden ja puolustuksen saralla. On tärkeää, että EU toimii Ukrainalle osoitettavan aseellisen tuen sekä Euroopan puolustusteollisuuden kapasiteetin vahvistamiseksi.

Suomi tukee EU:n puolustusyhteistyön syventämistä, jota on jatkettava laajalajaisesti ja konkreettisesti. Kehittämisessä tulee huomioida sekä EU:n kyky globaalina toimijana että oman puolustuksen vahvistaminen, huomioiden samalla transatlanttisen yhteistyön merkitys. Suomi pitää hyvänä, että unionille luodaan pidemmän aikavälin suunnitelma puolustusvalmiuden kehittämiseksi. Suomen etu on, että EU on turvallisuudessa ja puolustuksessa mahdollisimman vahva ja toimintakykyinen. Suomi tukee puolustusteollisen strategian ja ohjelman kehittämistä. Suomi kuitenkin pitää keskustelua mahdollisesta EU-tason lisärahoituksesta ennenaikaisena ja katsoo, että tältä osin olisi hyödynnettävä nykyistä EU-rahoitusta mahdollisimman tehokkaasti.

Suomi korostaa vahvojen ulkorajojen merkitystä ja Schengen-säännösten kehittämistä muuttoliikkeen hallitsemiseksi. Unionin muuttoliikepolitiikkaa kehitettäessä huomiota tulee kiinnittää asemaamme ulkorajavaltiona sekä jäsenvaltiona, joka on kohdemaal ja väylä edelleen liikkumiseen. Lisäksi Suomi edistää määrätietoisesti ratkaisuja, joilla estettäisiin ulkoisten toimijoiden mahdollisuuksia käyttää muuttoliikettä unioniin kohdistuvan vaikuttamisen välineenä. Suomi edistää rakentavasti sellaisen EU-tason mekanismin käyttöönottoa, jolla laajamittaisen laittoman tai välineellistetyn maahanmuuton tilanteessa yksilöllisten turvapaikkahakemusten käsittely voidaan väliaikaisesti keskeyttää tilanteessa, jossa valtion suvereniteetti vaarantuu esimerkiksi vieraan valtion vihamielisten toimenpiteiden johdosta. Suomi tavoittelee, että tuleva komissio antaa asiassa ehdotuksen.

Suomi tukee toimia EU:n kriisivarautumisen vahvistamiseksi. Suomi katsoo, että unionin kriisivarautumisen tulee olla horisontaalista, kaikki relevantit politiikka-alat kattavaa, hyvin koordinoitua ja siinä tulee varautua erilaisiin sekä myös yhtäaikaisiin kriiseihin. Suomi pitää tärkeänä, että kokonaisturvallisuuden ajattelumallin edistäminen on keskeinen prioriteetti tulevassa EU:n strategisessa agendassa ja tulevan komission ohjelmassa ja pyrkii vaikuttamaan siihen, että tuleva komissio antaa ehdotuksen kokonaisturvallisuuteen perustuvan varautumisunionin (Preparedness Union) luomisesta.

**Lähi-idän osalta Suomi tukee EU:n yhtenäistä ja vahvaa toimintaa. Suomi tukee unionin korkean edustajan Borrellin pyrkimyksiä vahvistaa EU:n roolia ja edistää Israelin ja palestiinalaisten konfliktin ratkaisemista kahden valtion mallin pohjalta. Suomi katsoo, että EU:n tulee edistää humanitaarisen tulti-
tauon aikaansaamista Gazaan. Sotilaallisen voimankäytön tulee olla välttämätöntä ja suhteellista kansainvälisen oikeuden näkökulmasta. EU:n tulee jatkaa työskentelyä alueella jo eskaloituneen konfliktin de-eskaloimiseksi.**

Laajentumisen osalta Suomi katsoo, että hakijamaiden omiin ansioihin ja jäsenyyssuhteiden täyttämiseen perustuva laajentuminen vahvistaa unionin omaa turvallisuutta, globaalia asemaa sekä taloudellista hyvinvointia ja edistää demokratiaa, oikeusvaltiokehitystä ja perusoikeuksien toteutumista. Suomi katsoo, että Bosnia-Hertsegovinan on yhä edistyttävä komission sille asettamien 14 avainuudistuksen toimeenpanossa. Suomi pitää tärkeänä, että Bosnia-Hertsegovinan neuvottelujen avaaminen sidotaan edellä mainittujen avainuudistusten toimeenpanoon. Suomi voi yhtyä komission suositukseen liittymisneuvottelujen avaamisesta Bosnia-Hertsegovinan kanssa edellyttäen, että se kytketään etenemiseen keskeisissä uudistuksissa. Neuvottelukehykset voidaan hyväksyä, kun avainuudistuksissa on saavutettu riittävästi edistystä.

Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan tulee keskittyä ruokaturvan parantamiseen. Unionin on edistettävä avointa ja oikeudenmukaista kauppapolitiikkaa.

Suomi korostaa EU:n muuttoliikerekysymyksissä kokonaisvaltaista lähestymistapaa, jossa toimia edistetään niin EU:n sisällä kuin suhteissa kolmansien maihin. Lisäksi Suomi edistää määrätietoisesti ratkaisuja, joilla estettäisiin ulkoisten toimijoiden mahdollisuuksia käyttää muuttoliikettä unioniin kohdistuvan vaikuttamisen välineenä.

Eurooppalaisen ohjausjakson osalta Suomi voi hyväksyä vuotuisen kestävä kasvun selvityksen painopistealueet sekä ehdotuksen neuvoston suositukseksi euroalueen talouspolitiikasta.

Eurooppa-neuvoston on tarkoitus keskustella Ukrainan tilanteesta, turvallisuudesta ja puolustuksesta ja Lähi-idästä. Lisäksi asialistalla ovat ajankohtaiset ulkosuhdeaiheet, muuttoliike, maatalous ja eurooppalainen ohjausjakso. Eurooppa-neuvoston yhteydessä on tarkoitus järjestää eurohuippukokous (22.3.2024). Lisäksi Eurooppa-neuvosto keskustelelee YK:n pääsihteerin António Guterresin kanssa geopoliittisesta tilanteesta ja keskeisistä globaaleista haasteista.

Ukrainan osalta Eurooppa-neuvoston on tarkoitus käsitellä Venäjän Ukrainaankohdistamaa hyökkäyssotaa sekä vahvistaa EU:n tuki Ukrainalle. Esillä ovat ainakin aseellinen tuki, turvallisuussitoumukset Ukrainalle, pakotteet ja niiden kiertämisen estäminen, Venäjän keskuspankin pysäytetyistä varoista syntyvien tuottojen hyödyntäminen Ukrainan tukemiseen, Venäjän ihmisoikeusrikkomukset Ukrainassa, Venäjän ja sen johdon saattaminen vastuuseen rikoksistaan sekä Ukrainan jälleenrakentaminen ja Moldovan tukeminen.

Eurooppa-neuvosto on tarkoitus jatkaa keskustelua turvallisuudesta ja puolustuksesta ja keskustella muun muassa Euroopan tarpeesta lisätä puolustusvalmiutta sekä sen vahvistamiseksi tarvittavista toimista. Keskustelua on tarkoitus käydä komission tiedonannosta Euroopan puolustusteollisesta strategiasta ja asetusehdotuksesta Euroopan puolustusteollisesta ohjelmasta sekä strategisen kompassin toimeenpanosta. Lisäksi keskustelua on tarkoitus käydä EU:n varautumisen ja kriisinhallinnan kehittämistä koko yhteiskunnan turvallisuus huomioiden.

Eurooppa-neuvoston on tarkoitus keskustella Lähi-idän tilanteesta ja EU:n keinoista vaikuttaa siihen. Esillä ovat Gazan katastrofaalinen humanitaarinen tilanne ja sen suhteettomat vaikutukset siviileihin ml. lapsiin sekä nälänhätä, humanitaarisen tauon ja kestävän tulti-tauon saavuttaminen, kansainvälisen humanitaarisen oikeuden kunnioittaminen sekä Hamasin terrori-iskujen tuomitseminen. Keskustelua odotetaan avun toimittamisesta, ml. eri toimitusreitit ja UNRWA:n rooli, Itä-Jerusalem ja Länsirannan tilanteista, alueellisen eska-laation estämisestä sekä kestävän rauhan saavuttamisesta kahden valtion mallin pohjalta.

Laajentumispolitiikasta keskustellaan Bosnia ja Hertsegovinan jäsenyysneuvotteluiden avaamisesta komission raportin ja suositusten pohjalta, sekä maalta edellytettävistä lisäuu-distuksista. Lisäksi esillä on Ukrainan ja Moldovan edistyminen niille osana neuvotteluiden avaamispäätöstä asetettujen ehtojen täyttämiseksi.

Ajankohtaisten ulkosuhdeasioiden osalta on tarkoitus keskustella poliittisen opposition tilanteesta Venäjällä sekä ihmisoikeustilanteesta Valko-Venäjällä.

Eurooppa-neuvoston on tarkoitus tehdä tilannekatsaus muuttoliiketilanteeseen.

Eurooppa-neuvoston on lisäksi tarkoitus palata maatalousalan nykyisiin haasteisiin ja maanviljelijöiden esittämiin huolenaiheisiin.

Eurooppalaisen ohjauksen osalta Eurooppa-neuvoston on tarkoitus vahvistaa vuosittaisen kestävää kasvua koskevan selvityksen painopistealueet sekä vahvistaa ehdotuksen neuvoston suositukseksi euroalueen talouspolitiikasta.

Liitteet

Jakelu

Tiedoksi